

Francesc Ferrer: polític, agitador i historiador compromès

El seu fill Jofre digué en el llibre d'homenatge: "El pare és una persona que viu com pensa." Feu, i li costà molt, una conferència en gallec, com a mostra de respecte. Aquest seria el lema: respectar l'altre i exigir el respecte propi fent-ho amb un treball notable. D'ell, personalment, vaig aprendre la coherència en aquest aspecte de la llengua: optar a comprar -d'un cotxe a una assegurança- en català per propi respecte a la coherència de pensament i obra. D'altra banda, si els catalans no donem suport a qui s'esforça a fer els productes en la pròpia llengua, a qui l'hem de donar?

La seva personalitat és àmplia i tingué una notable incidència en la vida del país, així fou lluitador per la llengua amb escrits en diaris i llibres, i en iniciatives, i respecte a això s'implicà en Òmnium Cultural com a entitat que defensa la identitat catalana, tan amenaçada des que entrà en relació amb la resta de la Península. Fou, com a polític, regidor de l'Ajuntament de Girona i senador per aquesta circumscripció, també amb el vessant de la llengua com a eix. Com a historiador és autor de la relació de greuges i opres-

"Fou, com a polític, regidor de l'Ajuntament de Girona i senador per aquesta circumscripció, també amb el vessant de la llengua com a eix"

sions a la llengua. Tingué altres facetes, com la de ser promotor d'habitatges de caràcter social a Girona, en construí més de 3.000 amb la força del cooperativisme a través d'un organisme

del Bisbat, el Patronat Benèfic de la Santa Creu de la Selva, que contribuï a pal·liar-ne el dèficit.

Es fa difícil descriure la producció i actuació pública de Francesc Ferrer sense destriar-la de la seva acció cívica. Tota la

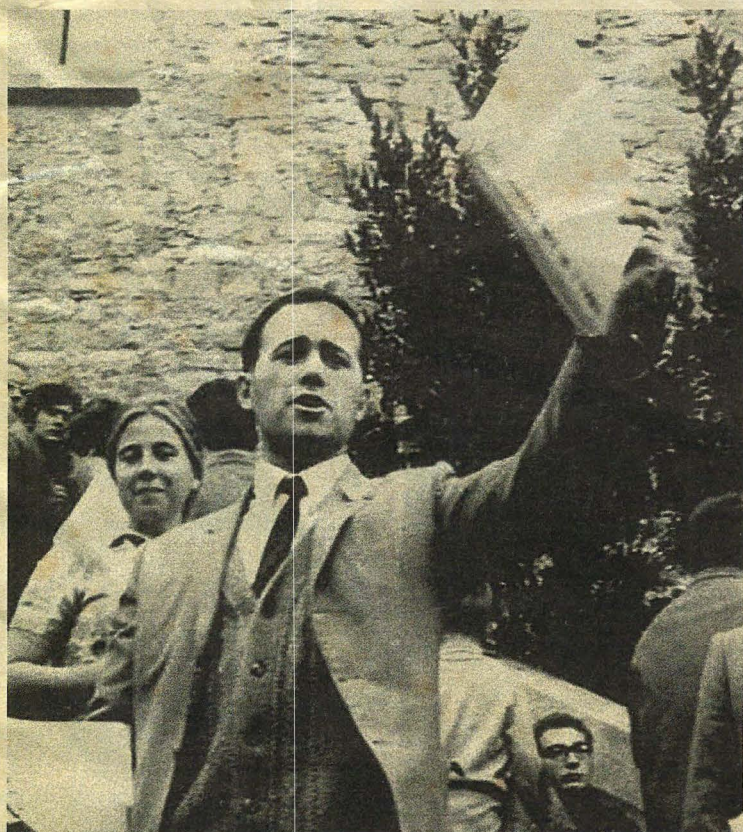
mesa de caràcter, figura notòria que gairebé ha arribat al valor de referent. I per a molts ho és: què diria avui Ferrer d'aquesta noia magrebí retinduda i verbalment agredida per la Guàrdia Civil de Palma? Segurament diria que el capità fos immediatament expulsat del cos i alhora blasmaria els polítics catalans que es limiten a cobrar i callar per vergonya nacional. Què diria de l'Èric, a qui la Guàrdia Civil i l'anomenada justícia l'amenacen, el porten a Madrid, etc. etc. Segurament felicitaria V. Alexandre per la seva posició de treball i fermesa, els puntals de la seva personalitat.

La seva veu mai no fallà, sempre fou viva i present alhora que escaient. La persistència en la reivindicació cansa, però ell la mantingué tota una vida, per la necessitat de tots i per la pròpia dignitat, simplement, per ser. Quan fins i tot les directores generals de política lingüística es posaven al seu servei «si ho considerava útil», alguna cosa

"Tingué altres facetes, com la de ser promotor d'habitatges de caràcter social a Girona, en construí més de 3.000 amb la força del cooperativisme a través d'un organisme del Bisbat, el Patronat Benèfic de la Santa Creu de la Selva, que contribuï a pal·liar-ne el dèficit"

seva labor de reivindicació i la seva obra publicada té el nexa comú en la catalanitat (lingüística, social, reivindicativa...) i estan amaraes d'història. Malgrat la flegma de suavitat impassible, Ferrer era un foc que abranda i que ha esdevingut, pel tremp de servei constant i la fer-

vol dir de la trajectòria que hom ha menat al llarg de la vida. Ferrer es configura, doncs, com un puntal, un factor rellevant en la defensa de la identitat catalana en un tret tan bàsic com és la llengua al llarg de tota la segona meitat del xx en els anys de joventut i maduresa (1935-2006).

“La seva veu mai no fallà, sempre fou viva i present alhora que escaient”

La producció bibliogràfica en l'àmbit historiogràfic de Francesc Ferrer és densa, rigorosa i important. El vessant reivindicatiu i polític potser ha diluït el conreador de la història. En totes les facetes de la seva personalitat hi ha rere les cares d'un mirall múltiple i únic, d'un diamant en el qual no podem només fixar-nos en un vessant. El tarannà de Ferrer és polièdric i únic: l'arrelament en l'amor al país i la seva gent, des del compromís, per ajudar el país a créixer. Quan hi ha historiadors a Catalunya que sense conèixer la seva llengua gosen fer història des de la distància mental i social i des de la ignorància de la població?

Destaquen les aportacions sobre aspectes gironins i a l'entorn de la llengua i la catalanitat: «Notes per a la història del catalanisme a Girona. Les campanyes pel català» (*Revista de Girona*); «El Corpus militar de 1969» (*Miscel·lània en honor del Cardenal Narcís Jubany i Arnau*); «El Cercle Artístic de Girona (1947-1970), etc. o de caràcter general com l'extraordinària aportació sobre la Reial Cèdula de Carles III (*L'Avenç*) on demostrà la persistència de la repressió imperial espanyola contra la diferència lingüística de la perifèria. En *El Punt*, i en un estol generós de publicacions, apareixen articles de caràcter divulgatiu sobre aspectes socials, ideològics, polí-

tics, històrics en els quals matisa o divulga recerques pròpies, com la dedicada a Isabel Vila. Sempre per obrir cortines contra la voluntat centralista de determinats historiadors d'amagar esdeveniments de repressió lingüística, que no s'estilen quan manen esquerres progressistes o dretes civilitzades, que apareixen sempre en els tics unitaristes i centralistes. Els segles passen mentre els arguments resten, i Ferrer ha glossat amb nervi i contundència la resposta catalana genuïna: amb amplitud i amb constància, arribant a batejar amb el mots particulars les tendències d'ofec.

Pel que fa als treballs extensos, trobem una varietat, les monografies, que condensen el treball parlamentari i cívic adreçant cartes i fent gestions davant les permanents agressions i discriminacions, monografies com *Una acció per l'habitatge. Els primers 30 anys del Patronat Santa Creu de la Selva* (1991). Força interès tenen els treballs de recerca, més enllà de la dotzena d'obres assagístiques, a cavall de la política, la sensibilització i l'anàlisi que, amb entitat pròpia i notable valor en el seu resultat, esdevenen sòlida contribució. Així: *Isabel Vila. La primera sindicalista catalana*, *La persecució política de la llengua catalana*¹, *L'economia del set-cents a les comarques gironines* i *Els moviments socials a les comarques gironines*. El nexa comú d'aquestes obres és la voluntat d'endinsar-se amb plenitud social en la temàtica, el valor referencial de treballs fets amb rigor i eficiència i el bon resultat obtingut. Són llibres que guanyen al pas del temps i esdevenen una valuosa contribució al coneixement comú del passat col·lectiu.

Josep M. Figueres
Historiador

Francesc Ferrer i Gironès, per Viquipèdia

Francesc Ferrer i Gironès (Girona, 26 de juliol de 1935 – 17 de febrer de 2006) fou un historiador, polític i escriptor català.

Ferrer fou un dels fundadors de Convergència Democràtica de Catalunya. També fou senador independent pel Partit dels Socialistes de Catalunya durant cinc legislatures, fins l'any 1993, diputat al Parlament de Catalunya per Esquerra Republicana de Catalunya de 1995 a 2003. També es va presentar com a candidat a l'alcaldia de Girona per ERC, sempre com a independent.

També va actuar com a activista en favor de la llengua catalana, i va publicar diversos llibres sobre la persecució del català. Va col·laborar amb entitats i mitjans de comunicació com el setmanari *Presència*, els Amics de la Bressola o la cooperativa Papyrus, que va fundar el diari *El Punt*. Morí el 17 de febrer de 2006 a conseqüència d'un limfoma cutani. El mateix any 2006 es creà el Premi d'Assaig Francesc Ferrer i Gironès en el seu honor.

Distincions rebudes

- Creu de Sant Jordi (2005)
- Medalla d'Or del Consell Superior de Cambres de Comerç (1977)
- Premi de Normalització Lingüística de l'ADAC (1986)
- Orde del Mèrit Constitucional (1988)
- Menció personal del Premi Aramon i Serra a la Lleialtat Lingüística (1993).

Assaigs

- La persecució política de la llengua catalana* (1985)
- Via Fora!* (1982)
- Catalunya light...?* (1986)
- Lletres de batalla* (1989)
- La insubmissió lingüística* (1990)
- Catalanofòbia. Història del pensament anticatalà* (2000)
- El gran llibre per la independència* (2004).
- Joan Tutau i Vergés* (2006) (sobre Joan Tutau, ministre de Finances de la Primera República espanyola)

¹ Edicions 62, 1985. 1a ed.